

ION JERCAN, *CONTRIBUȚIE LA ISTORIA MUZEELOR ȘI EXPOZIȚIILOR PRAHOVENE (PÂNĂ LA 1948)*, PLOIEȘTI, 1997, ED. MECTIS

Orice nouă contribuție la o mai aprofundată cunoaștere a trecutului muzeografiei românești trebuie salută și împărtășită specialiștilor din domeniu pentru că ea se constituie ca parte, mai mare sau mai mică, la baza de date și informații ce va permite scrierea - cu adevărat - a istoriei muzeografiei românești¹. În acest context, volumul purtând semnătura d-lui Ion Jercan, muzeograf cu îndelungată practică în domeniu, nu poate fi primit decât cu bucurie și apreciat ca atare. Faptele prezentate în volum au la bază o îndelungată și migăloasă cercetare a Arhivei Naționale Ploiești, a publicațiilor locale de epocă și parcurgerea unor lucrări de specialitate apărute de-a lungul timpului. Volumul este structurat pe trei mari capitole: Muzele prahovene până la primul război mondial; Muzele prahovene după 1918 și Expoziții.

Deși și-a intitulat lucrarea *Contribuții...*, dl. Jercan a ținut să facă o prezentare detaliată a istoricului fiecărei instituții muzeale prahovene și, chiar mai mult, să ofere informații despre unele demersuri nefinalizate privind crearea de muzee ca și participarea județului Prahova la expoziții cu diverse profile,

Anghel PAVEL

naționale și internaționale. Lucrul acesta îl apreciem ca fiind meritoriu, dar el nu i-a mai permis autorului, datorită bogăției de date incluse în volum, să întreprindă analizele și concluziile ce se impuneau, ținând cont de faptul că situațiile care au existat în județul Prahova sunt valabile și pentru alte județe ale țării. Se impunea, în primul rând analiza evoluției conceptului de muzeu pentru că într-o primă fază „muzeele” erau, în realitate, expoziții sau colecții cu un anumit profil. În al doilea rând trebuia subliniat faptul că muzeele, în înțelesul de astăzi al cuvântului, s-au structurat în cadrul a trei mari categorii de instituții. Acestea sunt: Camera de comerț, biserica și școala. La ele s-au adăugat colecțiile particulare care în județul Prahova au avut un rol destul de mic. În al treilea rând, se impunea semnalarea faptului că în cadrul colecțiilor muzeale prahovene nu s-a mers strict pe colecționarea patrimoniului local ci din întreaga țară și chiar din străinătate iar criteriile de selecție au fost de ordin artistic sau afectiv.

1. Personal considerăm că lucrarea d-lui Ioan Opreș, *Istoria Muzeelor din România*, nu reușește să contureze o imagine clară și completă asupra trecutului muzeelor și colecțiilor muzeale românești. Printre multe lucruri care se pot reproșa acestei *Istории...* este aceea a incapacității autorului de a stabili o periodizare a evoluției fenomenului muzeistic. Or, fără o periodizare nu se poate vorbi de o istorie.

2. Avem în posesie personală un ghid al Muzeului școlar din Comarnic (format 16x24 cm, 20 p. de text și 30 de p. cu planșe) alcătuit de Ioan C. Petrescu, care dovedește mărirea muzeului și varietatea colecțiilor care la epoca respectivă, după aprecierea noastră, erau deosebite și foarte greu de atins. Nu mai discutăm modul foarte modern de expunere a pieselor în vitrine și pe panouri. Anul apariției ghidului - 1935.

Încercarea d-lui Jercan de ierarhizare a valorii unor colecții sau muzee este temerară întrucât ea trebuie să aibă în vedere multe elemente între care pe un loc de frunte se află: structura patrimoniului, valoarea lui intrinsecă dar și pentru zonă și, nu în ultimul rând, mărimea colecțiilor și longevitatea instituției ca atare².

Trebuie să subliniem faptul că autorul volumului s-a străduit și a reușit să redea strădaniile depuse de înaintași, în condițiile în care neavând acces la banii publici, au făcut serioase sacrificii - de timp și de resurse financiare - pentru a finaliza lucrul început. De fapt muzeografia românească s-a născut și s-a dezvoltat până în prezent datorită unor oameni inimoși care au făcut și eforturi serioase pentru a compensa lipsa fondurilor financiare.

Dl. Jercan merită felicitat pentru faptul că „printre rânduri” a reușit să evoce figurile unor inimoși oameni de cultură prahoveni sau legați de acest județ care, printre multe alte activități, au contribuit pe diferite căi la înjgheburile unor colecții sau muzee. Este vorba de marele istoric Nicolae Iorga, arh. Toma S. Socolescu, arh. Alexandru Zagoritz, prof. Dumitru Munteanu-

Râmnic, Ion Ionescu Quintus, Dem I. Nicolaescu, dr. C.I. Istrati, dr. Mircea Botez, binecunoscutul și inimosul profesor și muzeograf Nicolae Simache, magistratul Al. Ionescu-Lungu, arheolog Gheorge Ștefan, învățătorii Nicolae și Aura Petrescu (Breaza), învățător Ion Petrescu (Comarnic), D.M. Crăciun (Moreni), profesor-maistru Steliana N. Vlad (Drajna) etc. Se impune a arăta că eforturile celor de mai sus menționați și-au îndreptat atenția și pentru păstrarea vie, prin expoziții și colecții, a memoriei unor personalități de marcă ca I.L. Caragiale, Constantin Dobrogeanu-Gherea, Candiano Popescu etc.

Cu note foarte bogate, cu reproduceri după unele documente de mare valoare pentru domeniu și fotografii-mărturie, *Contribuții la istoria muzeelor și expozițiilor prahovene* (până la 1948) de Ion Jercan, reprezintă o lucrare ce dovedește osârdia și consecvența slujire a muzeografiei românești de către autor. De aceea, considerăm că pe lângă felicitări se impune îndemnul pentru dl. Jercan de a continua lucrarea fie prin adâncirea și completarea materialului referitor la epoca aleasă, fie trecând la perioadele de după anul 1948 și până în prezent.